

„Tudomány éve a Színházban” - a Magyar Tudományos Akadémia és a Magyar Nemzeti Színház közös programjáról

„Nem egyszerűen lehetőség, hanem kötelesség” – mondta Freund Tamás arról a kezdeményezésről, amelyet „Tudomány éve a Színházban” néven indít a Magyar Tudományos Akadémia a Magyar Nemzeti Színházzal, valamint vidéki és határon túli nemzeti színházainkkal együttműködésben. A tudomány és művészet összetartozását felmutató bicentenáriumi ünnepi programsorozatról a két intézmény vezetősége közösen tartott sajtótájékoztatót 2025. május 12-én az MTA székházában.

„Nem egyszerűen lehetőség, hanem kötelesség, hogy a művészetek és tudományok képviselői a nemzeti kultúra túlélése és fejlődése érdekében a megosztottságainkat áthidaló virtuális fórumokat teremtsenek” – mondta a Magyar Tudományos Akadémia elnöke azon a sajtótájékoztatón, amelyet a „Tudomány éve a Színházban” programsorozatról tartottak a Magyar Nemzeti Színházzal az MTA székházában 2025. május 12-én.

Az eseményen köszöntőt mondott és az ünnepi programsorozatról tájékoztatást adott Freund Tamás, az MTA elnöke, Vidnyánszky Attila, a **Magyar Nemzeti Színház** vezérigazgatója, Kecskeméti Gábor, az MTA200 Elnökségi Bizottság elnöke, valamint Oberfrank Ferenc, az MTA köztestületi igazgatója. A rendezvényen a programban részt vevő színházak vezetői közül jelen volt Bakos-Kiss Gábor, a **Győri Nemzeti Színház** igazgatója, Cseke Péter, a **Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház** igazgatója és Kovács Lehel művészeti vezető, Barnák László, a **Szegedi Nemzeti Színház** igazgatója képviselőjében Koltai M. Gábor művészeti vezető, Mátyássy Szabolcs, a **Debreceni Csokonai Nemzeti Színház** igazgatója, valamint Rátóti Zoltán, a **Magyar Művészeti Akadémia** alelnöke. A „Tudomány éve a Színházban” programban a fenti intézményeken kívül részt vesz a **Miskolci Nemzeti Színház**, a **Pécsi Nemzeti Színház**, a **Veszprémi Petőfi Színház**, a **Kolozsvári Állami Magyar Színház** és a **Marosvásárhelyi Nemzeti Színház** is.

Freund Tamás a „Tudomány éve a Színházban” programot bemutatva hangsúlyozta:

„A Magyar Tudományos Akadémia 200 éves jubileuma alkalmából nagy súlyt fektet arra, hogy a másik két reformkori nemzeti intézménnyel, a Nemzeti Múzeummal és a Nemzeti Színházzal közösen is méltó módon megemlékezzen annak a kornak a páratlan örökségéről, amely máig meghatározza – egymással inspiráló kölcsönhatásban – szellemi, kulturális, művészeti és tudományos életünket.”

A kapcsolódási pont az Akadémia és a nemzeti színházak között pedig nemcsak létrejöttük korszaka, a reformkor szellemiségének máig ható öröksége, hanem tudomány és művészet eredendő összetartozása is.

„Tudomány és művészet gyökere egy” – idézte Kodály Zoltán, az MTA egykori elnökének szavait Freund Tamás. „Mindegyik a világot tükrözi a maga módján. Alapfeltétele az éles megfigyelőképesség, és a megfigyelt élet pontos visszaadása és magasabb szintézisbe emelése. (...) A tudós annál különb, minél több van benne a művészből és viszont. Intuíció és fantázia nélkül a tudós legfeljebb téglahordója lehet tudományának. Művész pedig szoros belső rend, szerkesztő logika nélkül megreked a művészet peremén” – zárta, ugyancsak Kodályt idézve, a nemzeti színházakkal tervezett közös programsorozat sajtótájékoztatóján részt vevőket köszöntő beszédét az Akadémia elnöke.

A „Tudomány éve a Színházban” című programsorozatban nemzeti színházaink olyan – több esetben

új, most születő – darabokat tűznek műsorukra, amelyek nagy tudósaink alakját fókuszba állítva valójában etikai, lelkiismereti dilemmákat, általános emberi sorshelyzeteket mutatnak be.

Olyanokat, amelyek minden ember életében jelen vannak, ám felelős hivatást betöltve – mint amilyen a mindenkori tudós hivatása is – kiélezett döntéshelyzeteket, az erényt, jellemet próbára tevő és megmérető drámai szituációkat teremtenek. Erről már Kecskeméti Gábor, az MTA200 Elnökségi Bizottság elnöke beszélt, aki kiemelte, hogy „a múltba tekintve a jelent és a jövőt is meg kell pillantanunk”. A Magyar Tudományos Akadémia és a magyar drámairodalom és színháztörténet kapcsolatát felvázoló előadásában Kecskeméti Gábor többek között rámutatott arra, milyen meghatározó szerepet töltöttek be mindvégig nagy drámaíróink, dráma- és színháztudósaink vagy épp színházigazgatóink – Bajza József, Kisfaludy Károly, Podmaniczky Frigyes, Rédey Tivadar, Szigligeti Ede, Voinovich Géza, Vörösmarty Mihály és mások, akik egyúttal akadémikusok is voltak – nemcsak a magyar dráma- és színháztörténetben, hanem a Magyar Tudományos Akadémia történetében is.

Vidnyánszky Attila, a Magyar Nemzeti Színház vezérigazgatója úgy fogalmazott, hogy számukra megtiszteltetés volt az Akadémia megtisztelő megkeresése és javaslata a „Tudomány éve a Színházban” program elindítására. Ez az ötlet „katalizátorként hatott”, és néhány nap alatt össze is állt a nemzeti színházakból egy kis csapat. „Nem volt nehéz igent mondani erre a felkérésre, hiszen a színház hősokeket keres, a néző pedig azonosulni szeretne: a tudós személye és dilemmái pedig jó alapanyagot jelentenek a színház számára.” A program végén, 2026-ban a Magyar Nemzeti Színházban egy fesztivált is rendeznek majd a „Tudomány éve a Színházban” keretében bemutatott darabokból.

Oberfrank Ferenc Vörösmarty Mihály *Csongor és Tünde* című művét idézve – „élni nem tudónak baj, hogy él” – kiemelte: „az élni tudásban nagy szerepe van a tudománynak és az élménynek”. Az MTA köztestületi igazgatója elmondta: az Akadémia célja, hogy az MTA200-at össznemzeti élménnyé tegye.

Ennek része a szintén a bicentenárium évében induló Tudománybarát település program, valamint a Magyar Tudományos Akadémia és a Magyar Művészeti Akadémia most már több éve élő együttműködése is.

„Ez a hálózat hordozza a tudomány és a kultúra nemzetajándékozó szándékát. Akik ezeket az intézményeket megbecsülik, magukat becsülik meg.”

A „Tudomány éve a Színházban” program eddig tervezett előadásai a művek címével vagy a darabok középpontjában álló tudósok megnevezésével:

- **Győri Nemzeti Színház** – Jedlik Ányos
- **Kecskeméti Katona József Színház** – Kodály Zoltán
- **Kolozsvári Állami Magyar Színház** – *Atomtudósok*
- **Magyar Művészeti Akadémia** – Vajda Katalin: *Láncreakció*
- **Marosvásárhelyi Nemzeti Színház** – Németh László: *A két Bolyai*
- **Miskolci Nemzeti Színház** – Máté Szabolcs: *A géntérkép magyar vonatkozása*
- **Magyar Nemzeti Színház** – Semmelweis
- **Pécsi Nemzeti Színház** – Madách Imre: *Az ember tragédiája*
- **Szegedi Nemzeti Színház** – Szent-Györgyi Albert

A program folyamatosan bővül.

Sajtókapcsolat:

- Magyar Tudományos Akadémia
- +36 1 411 6100 / 594
- sajto@titkarsag.mta.hu

Eredeti tartalom: Magyar Tudományos Akadémia

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:

<https://hellosajto.hu/?p=22104>